

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 korona	—	fillér
Félévre	3	"	—
Negyedévre	1	"	50
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona			
Egyes szám ára 20 fillér			

Felolvas szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19 szám)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel

Nyiltér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

A kereszténység ünnepe.

Közeledik a husvét, a kereszténységnek egyik legmagasabb ünnepe. Béke és öröm honol az ember lelkében, megdobban minden szív a királyok palotáiban épen úgy, mint a szalmafedél alatt, hogy helyet adjon azon fenséges érzelmeknek, melyek a megváltás nagyszerű munkájának emlékeztetése magasabb eszményi körbe ragadnak.

Az emberiség a létért való küzdelmében, a földi boldogság keresése közben nagyon eltért arról az utról, melyen az egyedüli boldogság, a lélek nyugalma feltalálható. Hiú ábrándok, csalfa remények sugaraiban sütkérezve ideig-óráig tartó örömeik után kapkod, melyeknek elmúltával sivárabb lesz a szív, üresebb a kebel, békétlenebb a lélek, mint annak előtte. Melyek csak fulánkot, csak keserűséget hagynak rendszerint magok után. És bár ezerszer csalódott is az ember a földi lét képzelt boldogságában, oly görcsösen ragaszkodik hozzá, oly nagy áldozatot kész érette hozni, mely megfosztja az igazi boldogságnak még csak reményétől is. Napról-napra tapasztalja, hogy vá-

gyait nem elégíti ki, szivét, lelkét nem nemesíti meg a földi örömeik által nyújtott élvezet, mégis rohan vakon, eszeveszetten utána. A világi zaj, fény, dicsőség, vagyon elkápráztatja szemeit. Nap-nap mellett belevegyül abba a forgatagba, melynek ártól szabadulni nem tud, mely feltartóztatlanul a pusztulás örvénye felé sodorja.

A világ örömeinek szertelen keresése hódította el az embert Isten országától, ennek révén ütött tanyát a vallástalanság szívében. Mert a kettő ikertestvér levén, egyik a másiknak nyomában jár.

De álljunk meg egy pillanatra. Az elmélkedésnek, a megfontolásnak eme napjai nagyon alkalmasak arra, hogy lelkünkbe szállván kutasuk a baj okait, s igyekezzünk elhárítani a veszélyt, mely megrontásunkra tör. Még a megrögzött gonosz, az elfásult kebel is ég felé tekint eme napokban, számot vet magával, törekszik lerázni a bilincseket, melyek erejét, szabadságát béklyókba verték.

Isten fia áldozta magát érted, hogy életed, boldogságod legyen. Annyira szerette az embert, hogy kész volt érette meghalni. Megátalkodott gonosztevő az, kire e gon-

dolatok nincsenek hatással, kit meg ne állítsanak szemkápráztató, esztelen törekvéseiben.

Ezért kedves ünnepe a husvét a kereszténységnek, mert békét hoz a szívek, nyugalmat a léleknek. Istenhez emel, magasabb eszmékörbe vonz. A megzavart családi szentélybe is bevonul az egyetértés, szülők és gyermekek igaz örömmel ünneplik a feltámadás emlékeztetét, mely lelkök feltámadásának biztos vára, erős reménye.

Boldog ünnepet!

A nőegylet figyelmébe.

Tanárok, orvosok, bölcsészek és jogászok akadnak immár honleányaink közt s alig létezik manapság pálya, mely a női nem előtt nyitva nem volna. De a diplomás, tudós vagy hivatalos viselő nők száma a lakosság számához viszonyítva mégis elenyészően csekély még is elenyészően csekély még s a nők nagy zöme a természet által kijelölt hivatását tölti be: végzi a háztartás teendőit. Itt aztán otthonosnak érzi magát és ez a foglalkozás jobban is illik hozzá, mint a bölcsesleti dogmákról való vitatkozás vagy a corpus juris csalafintaságaival való lapdálódzás.

Az az asszony, aki gondozza férjét és gyermekeit, végzi a házi teendőket, süt-főz, kedvesebb a férfiaknak a világ legtudósabb

TÁRCZA.

Márczius.

Rég nem látott kedves vendég, a tavasz, jelentette be a minap közeli látogatását, elküldve első hírnökét, az enyhe napsugarat, mely ablakomon köszöntött be s menten vidám játékba kezdett az útjába akadt butordarabokkal, míg végre jó magamba is belekötött.

Ne adj Isten, hogy békét hagyott volna, míg gondolatommal ki nem kísértem a szabadba. Itt lett aztán még csak kitörő jó kedve; belekötött fübe, fába. Szélid melegére, pajzán, bűvös érintésére megmozdult a hosszú álomban pihenő öreg föld; az elszáradt fübe élet költözött; a fák rügyei megrepedeztek s itt-ott a megrepedt zöld vagy barna lepel alól, mint álomból felpattant szemhéjak alól a gyermek szeme, színes bimbók mosolyogtak, előpostái a tavasznak, mely nyomban követi őket, hozván pázsitos ölében sok szép virágot, a gyümölcsadás édes reményével.

A kis hírnök csodás ügyességgel közelte a tavasz közeledtét füvel, fával; belepotta a levegőbe, az emberi szívébe, a ke-

dély hangulatba. A hol megjelent, mindenütt lázas mozgolódás támadt; emelkedettebb lett a lélek, szabadabb a gondolat s a szoba falai közül kibontakozott tekintet szabadon csapongott egyik láthatártól a másikig.

És az én gondolatom társul szegődött e kis hírnökhöz, kalandos utain mindenütt kíserte, sikerült munkáin együtt örült vele. S már jó messze kalandoztunk, midőn váratlanul három megtépett ruháju, bánatos arcú férfi kerül elénk s míg én e különös alakokat szemlélém, az én hírnököm tova surran, én egyedül maradok.

Hová? Hová? — szólit meg lassan, vontatottan a legidősebb e bánatos arcú alakok közül. Magával ragadott ugy-e a csalfa sugár, vigyázz reményeid tulesapongni ne engedd, hogy negyon és sokat ne kelljen csalódnod. Mert ki tudja, hogy a sok bimbóból, mely nyomában fakad, lesz-e szép virág? a sok szép virágból izletes gyümölcs? Lásd, életemben is volt szép tavasz, minőt csak ritkán szülnek századok. Szép volt az, varázserőjű, mint e napsupár, mely rügyet fakaszt; és eszmét keltett, mely örök életű. Hosszu álom után ébredés, tavasz ifjúsága, a népszabadság első hajnala volt az. Évszázadok reménye, üdve, vágya, hogy lehull a nem-

zetről a rabbilincs; széttörnek a szellem lánczai s miért milliók epedtek, a régvárt szabadság vált ekkor valóra.

Mint téli sirjából a természet, levette rongy ruháját, a sirban hagyva fáradt, megtört alakját; ezer pompával tele élettel; ifju erővel ébredtem én is a hosszú, nehéz álomból. S minő örömmel köszönték érkezésemet. Első szavamra egy hatalmas bátor nemzet állt oldalam mellé s jaj volt annak, ki szentségtörő kezekkel mert felém közelíteni, mert hűveim készebbek voltak meghalni, mintsem megtűrjék, hogy a kezeimről lerázott bilincset ismét ráverjék. Az erőszak szavát, a zsarnokság támadását, fegyverdörögés és a haldoklók hörgése nyomta el. A merre léptem, megszűnt a rabság, melynek lánczait leverve széthordtam a népszabadság szellemét. Vért, életet áldoztak értem mindenütt. Örvendtem a jövő reményének s már-már hittem, hogy a virágból gyümölcs lesz, mikor jött egy sötét fergeteg, mely letarolta legszebb virágimat. Dicső tettem helyébe a nagy szavak, üres ígéretek állította, hogy pótolja a hiányzó érzelmeket. A szabadságból szabadosság lett; a nemzet testéről lehullt bilincs akaratára, meggyőződésére nehezült; az eszme árucikké lett,

asszonyánál. A hazának is jobban szolgál a jó gazdasszony, mint az a nő, akire a férfiak pályáin, — ha ott félig-meddig betöltené is a helyét, — szükség nincsen.

Az általános haladás közepette a háztartást vezető nő sem maradhat vissza s kell, hogy a haladással lépést tartson ő is. Azért a magyar háztartási iskola-egyesület mindenestre hézagot pótol s a feladatok, melyek teljesítésére vállalkozik, nem kisebb jelentőségűek, mint például a tudós nőket képző iskoláké.

Nagy érdeklődéssel olvastuk nemrégiben, hogy ez egyesület növendékei vizsgálati ebédet főztek, mely alkalommal számtalan, jobbnál-jobb ételt szolgáltak fel — nem drága puddingokat meg pástétomokat, hanem a polgári asztalokon találni szokott ételeket.

Szívesen látjuk, hogy a nőket a természet által kijelölt hivatásban kiképezik, de különösen főzés tekintetében egy-két észrevételt kell e kiképezéshez fűznünk. Sokat kell még a nőknek tanulni, hogy úgy főzzenek, hogy övéik az egészségügyi szabályoknak megfelelően táplálkozzanak. Mert tekintünk meg rövidesen, mi mindent kellene egy gazdasszonynak tudnia, hogy családja körében észszerű táplálkozást honosítsa meg. Mindenekelőtt tudnia kell, hogy egyes anyagokból áll minden élelmiszer, kell tehát a százalékos összetételt ismernie; tudnia kell, hogy a fehérjén, zsíron és szénhidrátokon (cukor és keményítő) kívül a hamurészek vagyis a tápláló sók a legfontosabbak, mert ezek képezik az egészséges vért. Erre a táplálószernek kémiaja tanít, amelynek segítségével tehát lehetséges az ételek helyes kiválasztása és összeállítása. Azután tudnia kell a gazdasszonynak, hogyan kell a táplálószerket elkészíteni és élvezhetővé tenni. De már itt egy sem akad, aki azt nem állítaná, hogy ehhez ért. De éppen ez nem áll. A férfiak nagyon keveset törődnek az egész élelmiszeri ügyvel; ehhez semmi közük, mondják az asszonyok. Amit azonban a főzésből tudnak, azt anyjuktól vagy nagyanyjuktól tanulták. A táplálószerket először kilugozzák és azután az ér-

téktelen rostanyagot és egyéb maradékot fűszerekkel ismét izletessé teszik, a tápláló sók pedig a csatornába kerülnek. Miképen képződjék így egészséges vér?

Ezen segíteni kell. A felnőtt női nemzedéket szóval és írásban, tehát oktató előadások és utbaigazító könyvek útján tájékoztassuk a főzés módjáról.

A serdülő női nemzedéket jó főzőiskolákban kellene kiképezni, melyeket nemcsak a fővárosban, de minden vidéki városban is be kellene rendezni, talán a nőegyesületekkel vagy más egyesületekkel kapcsolatosan. Ez iskolákban gyakorlaton kívül nagy súlyt kellene helyezni a elméletiakra, a tudományos oldalra és a táplálószeres ismeretével, kémiajával kellene foglalkozni. Mert a főzés művészet, melyet nem elég megtanulni és tudni, de észszel felfogni is kell,

A női fiatalságot jó, alkalmas könyvek fonálán rendezendő felvilágosító oktatásban kellene részesíteni, még pedig a természetrajzzal és növénytantal kapcsolatosan. Aminek testté, vérré kell válnia, annak már jó korán az értelemben kell behatolnia, mert különben a jövőre nézve elvesz a gyakorlati érték. Ha azonban az asszonyok még gyermekkorukban megtanulták, miféle anyagokból állanak a táplálószeres s mi értékük és jelentőségük szervezetünkre nézve, akkor mint felnőttek nem fognak az elkészítés körül hibákat elkövetni.

Csak ez uton érhetjük el, hogy oly női nemzedék serdüljön föl, amely gazdasszonyi hivatásában képesített arra, hogy egészséges, czélzerű és helyes táplálkozással biztosítson egy egészséges, erős és kitarító nemzedéket. Ennek elérése bizonyára nehézségekbe fog ütközni, de nem lesz lehetetlen, ha a felsorolt intézményeket a gyakorlati életbe visszük s nem temetjük el erőnket jámbor óhajtasokba.

Elmondottuk ezeket, hogyha talán nőegyesületünk helyesnek találja az eszme terjesztését, vegye kezébe az ügyet, hogy városunkban is teljes szakértelemmel bíró háziasszonyok nevekedhessenek.

melylyel kereskedve kitűnő üzleteket lehet kötni. Sokan meg czégernek akasztották, mert feledék, hogy csak a komlónak kell nagy fára kapaszkodni, hogy észrevegyék, míg a szép ibolyát a bokrok sűrűjében is megtalálják.

Azóta, ha van gondolatod, mely a közállapot javítását czélozza, titkold el, mert ugy lehet, darázfészekbe nyulsz s megszurjád kezedet. Ha mélyen sérti lelked a megaláztatás, emberi méltóságod lábba tiprása, magadban sirhatsz; mert ha véleményed kimondod, ha meggyőződésed szerint teszesz, talán hivatalod, állásoddal játszol.

De mit is beszéllek, nézz rám, én a szabadság vándora vagyok, láthatod ruhámról: vajjon igaz-e a nép szabadsága? Nem nyomják el ismét a szellemet? Meg van-e az igazság, az ősi juss? A szép virágból lett-e szép gyümölcs?

Különös beszéd, de felelni rá nem érkeztem, mert előáll a másik vándor s panaszló ajakkal mondja, hogy ő az egyenlőség apostola és együtt vándorol társával. Sorsuk azonos. Ott született ő is, hol azt hangoztatták: „szabad a föld, szabad az ember, ki a földet lakja; szabad a szellem, lehullt a bilincs, nincs többé nemes és nem

nemes; polgár és nem polgár, mindnyájan egyenlő férfiai vagyunk Magyarországnak, osztozunk annak minden jogában és minden terhében egyenlően.”

Virulásom azonban rövid volt, jött az elnyomatás hideg szele — aztán elborult minden — az a sok szép remény, mely érkezésemkor fakadt a szivekben, összeomlott s midőn újra nyiladozott, utját állotta a rang, a születési előjog, a vagyon és szellemi aristocrazia, mik valóságos titáni harcot vívnak egymással, hogy egyik a másik felé emelkedve, éreztesse a legyőzötttel fensőbbbségi hatalmát. Azóta vándor lett belőlem s csendesen húzódok meg azok szívében, kik befogadnak.

Testvéreim voltak — mondá a harmadik vándor — kik előttem szóltak. Karjaik közt nőtem nagygyá, ők ringatták bölcsőmet. S midőn megerősödtem, támogattam őket. Kik őket szerették, nekem is örvendtek. Én a száműzött testvériség vagyok.

Mindnyájan testvérek vagyunk — hirdetem — részesei a fájdalomnak, mostohái az örömnak, örökösei a halálnak, segítünk egymásnak a lét küzdelmeiben. Szavaim eljutottak a szivekhez, egygyé fűzte a nemzet tagjait s mindent áldoztak egymásért, a ha-

Egylet vagy bank?

A hazai egyletek életében sok hosznos mellett rendkívül sok visszaélés is fordul elő.

Nézzük csak például a nagyszámu betegsegélyző és temetkezési egyleteket, melyek mint jótékonyági egyletek alapítottak s ennek következtében a hatóságok részéről egészen kivételes kiváltságokat élveznek és a közönség részéről is szívesen pártoltatnak.

Valóban jótékonyági egyletek-e a betegsegélyző-és temetkezési egyletek? Erre határozott nem-mel válaszolhatunk. Mert mit tesz jótékonyágot gyakorolni? Talán ez egyletek működését annak lehet-e nevezni, amikor harminczhat korona havi járulék fejében betegség esetén orvosról és gyógyszerekről gondoskodnak? Nem-e inkább határozott alakja ez a biztosítási üzletnek, annál inkább, minthogy a belépő tagok ez egyletekbe való felvétel alkalmával éppen ugy, mint a biztosító intézetnél kor és egészség tekintetében beható vizsgálatnak lesznek alávetve? Azt hisszük, hogy az ekképen biztosított fél sokkal rosszabbul jár, mint a biztosító intézetnél, mert utóbbiaknál, ha a befizetést évek mulva megszünteti, befizetett tőkéjének legalább egy részét visszakapja, ami az ugynevezett jótékonyági egyleteknél egyáltalán nem szokás. De hiszen már rég időtől fogva a szegény embert még az ág is huzza. A fizetési módozatokat megkönnyítik neki, különben pedig a jótékonyág czégre alatt többet fizet, mint a jómódu.

Még ezeknél is rosszabbak és veszélyesebbek az ugynevezett önszegélyző egyletek, mint szövetkezetek. Mint banküzletek ezek az intézetek sokféle kereskedelmi törvényszéki intézkedésnek volnának alávetve és nyilvános számadásra volnának kötelezve. Abban a pillanatban azonban, amint nem bankról, hanem egyletről van szó, e kötelezettségek megszűnnek. Mint egylet tagsági díjakat lehet szedni, lehet az egylet jövedelmeit saját belátása szerint kezelni és a számadás kötelezettségét könnyebben lehet magáról elhárítani, mint bankintézetnél, ahol szigorú rendszabályok gondoskodnak, hogy senkit anyagilag megkárosítani ne lehessen. Elégé komikus, hogy az önszegélyző egyleteknek igazgatójuk, vagy éppen vezérigazga-

záért s érettünk: vagyont, erőt, életet. De a mi testvéreim megrontotta, megbénította az én szavam is. Elhagytak sokan, kik csak magukért és maguknak óhajtottak élni. Ki védi azóta a gyöngébb jogait? Kevés gazdagság és élvezettel, de több becsülettel ki éri ma meg? Kihez a szükségben bizalommal közelítenek, hidegen utasítja el. Ki a közjó érdekében felajánlja szolgálatát, kételkedéssel vádolják. Ki maga is hibás, a legelső látszatra rádobja embertársára a kárhózat követ. Egyik gyanúsít, másik rágalmoz; az igazat senki sem keresi, de mindenki itél.

Igy lettünk mi számkiüzötték, kik örömmel köszöntötték érkezésünket, lassan elhagytak. A szép eszmét, melyet hoztunk, mással cserélték fel; métely került az érzelem és gondolatvilágba, mely mintegy bódító álom ringatta el e népet s nagy részök, mint ész és akarat nélküli lények, egy csábító bolygó fény által vezetettik magukat; eszközökké lettek saját megrontásukra s aztán, ha kihasználták őket, eldobják, mint eldobjuk a kifacsart citromot. Ki mondhatná tehát bizton, hogy a tavasz csábító sugara gyümölcsesadó nyarat hoz.

Valóban — szóltam — midőn elhallgattak, sorsotok szomorú és szálnalmat keltő,

tójuk, titkáruk és czimkóros igazgatósági tagjai vannak — választmány és elnök helyett. Senkisémmel törődik azzal sem, hogy egész nyíltan beszéljenek osztlékról, igazgatósági javadalmazásokról és jelenléti jegyekről, — mind oly czim, mely arra utal, hogy nem egylettel, hanem bankkal van dolgunk, mely csak a hatóságokkal szemben kíván mint egylet szerepelni.

A károkat, melyeket vigyázatlan és tapasztalatlan emberek ez eljárás alatt szenvednek, meg kellene és meg is lehetne állapítani, ha az egyleteknek működésükről nyilvánosan be kellene számolniok, ami ez idő szerint csak felületesen és a működésnek csak fényoldalait kitüntető módon történik. Hazai egyleti rendszerünk alapos reformálást igényel, melynek arra kell irányulni, hogy az egyletektől teljes szigorral követeljük a kizárólag egyleti működést, hogy ekképen megóvassanak a tagok az illetéktelen megkárosodástól.

Hirek.

Mélyen tisztelt előfizetőinknek, szíves olvasóinknak és munkatársainknak boldog ünnepeket kívánunk.

Nagyhét. A kath. egyházi év legszentebb napjait, az isteni szeretet két legnagyobb csodájának, az Oltáriszentség s a megváltás titkának emlékezetét ünnepeljük. *Virágvasárnap* (márc. 23.) 7 órakor *Tóth József* h. lelkész tartott ünnepi nagy misét, mely alatt a choruson a passiót énekelték a régi Mária-társulat tagjai; 9 órakor a káptalan végezte a barkaszentelést, ünnepi körmenetet, sz. misét és vecsernyét. D. u. 3 órakor pater *Bus* folytatta nagy bőjti ciklusát a buzgó közönség egyre növekvő érdeklődésével. — *Nagy hétfőn* a törvényszéki fogház rk. rabjai végezték husvétii gyónásukat s sz. áldozásukat, ez alkalommal mondott *Tóth* h. lelkész először sz. misét a börtön ujonnan berendezett kápolnájában. — *Nagy kedden*, mely egyszersmind gyümölcsöltő Boldogasszony ünnepe, reggel a honvédség s a cs. és kir. hadsereg szatmári legénysége járult együtt a husvétii sz. gyónáshoz, ugyanakkor áldoztak a fielemi iskola növendékei is. — *Nagy szerdán* d. u.

4 órakor tartja a clerus a gyászvecsernyét s énekli Jeremiás próféta siralmait. — *Nagy csütörtökön* d. e. 8 órakor a püspök ur végzi az ünnepi sz. misét, mely alatt történik a harangok elnémulása, a sz. olajok megáldása, a papság áldozása, sz. mise után az oltárok ékeinek lefosztása s a lábmosás. Délután 4 órakor ismét gyászvecsernye s Jeremiás siralmainak éneklése. — *Nagy pénteken* d. e. 9 órakor tartja a püspök ur az ünnepi csónka misét, mely alatt a clericusok éneklik a passiót. Mise végén sz. beszéd s egész nap a sz. sir látogatása. D. u. 4 órakor gyászvecsernye, ez azonban kedvező időjárás esetén 3 órakor kezdődik s utána a papság körmenetben látogatja a sz. sírokat. 6 órakor szentégbetétel. — *Nagy szombaton* d. e. 7 órakor tűz-szentelés, husvétii gyertya, keresztlökut szentelés, 9 órakor a káptalan tart ünnepi misét, mely alatt a harangok megszólalnak. D. u. 5 órakor a papság zsolozsmát végez, 6-kor a feltámadási ájtatosság, kedvező időben körmenettel.

Husvét az Ur Jézus dicsőséges föltámadásának ünnepe. Reggel 7 órakor *Tóth József* h. lelkész tartja az ünnepi nagy misét, utána a husvétii pászkaszentelést, sz. beszédet *Juhász János* s. lelkész mond. 9 órakor a püspök ur mond nagymisét s tart sz. beszédet. 11 órakor csöndes mise, d. u. 3 órakor vecsernye. *Husvét másodnapján* 7-kor *Juhász J.* s. lelkész tart nagymisét, utána *Tóth J. h.* lelkész predikál; 9 órakor a püspök és káptalan concelebrans misét tart, utána sz. beszéd. 11 órakor ismét csöndes mise, d. u. 3-kor vecsernye. — Boldog alleluját kívánunk minden olvasóinknak!

Miniszterek üdvözlése. A vármegye közgyűlése *Székely Kálmán* miniszterelnököt és *Plósz Sándor* igazságügyminisztert kitüntetésök, *Horánszky Nándor*t miniszterré történt kinevezetése alkalmából feliratban üdvözölte, *Hegedűs Sándor* volt kereskedelmi miniszterhez bucsuiratot intézett.

Szent gyakorlatok voltak a nagyhét első napjain. Az egyházmegyei papságnak *P. Mladoniczky Ferencz* jézustársasági atya tartotta az elmélkedéseket, a növendék papoknak dr. *Binder András* cz. kanonok, lelkiigazgató, a kir. kath. főgymn. növendékeinek dr. *Reiser György* és *Bagossy Bertalan*, a képzőintézeti

növendékeknek *Lengyel József*, az elemi iskolában *Tóthfalusy Dániel*. A tanuló ifjuság már szombat este megkezdte e lelki gyakorlatokat, tegnap reggel áldoztak és el lettek bocsátva otthonukba.

Tisza Kálmán meghalt. Magyarország volt miniszterelnöke, *Tisza Kálmán*, ott nyugszik már a geszti családi sírboltban ősei mellett. Vasárnap reggel oltotta ki a halál Budapestén életét. Onnan tegnap Gesztre szállították, s má délelőtt tették örök nyugalomra. *Tisza Kálmán* nagy alakja marad a történelemnek. Nagy szellem és vasakarát jellemezték. E rendkívüli tulajdonságok azonban elvesznek a közérdekre nézve. Egyéni politikát üzdött a hatalom kedvéért. Hazánk politikai és társadalmi életének megrontását idézte elő az a tizenöt év, [míg a kormánypálcza az ő kezében volt. Igaz, hogy a közmondás azt tartja, de mortuis nihil nisi bene, (halottakról csak jót szabad mondani), de akiknek kezében nemzetek sorsa volt, azok a kritika ítélőszéke előtt a halál után is tartoznak megjelenni. Bocsása meg az Ur nagy tévedését.

Királyi kitüntetés. Ő felsége *Benkő József* ungvári plébánost ungi főesperesnek nevezte ki, egyúttal neki a poroszlói ezimzetes apátságot, *Csehticzky József* tibai plébánosnak pedig a szent Jánosról nevezett ezimzetes apátságot adományozta. A két új apátot tegnap reggel benedikálta a püspök ur Ő méltósága.

Beteg főkapitány. *Schönherr Antal* nagybányai főkapitány megrongált egészségének helyreállítása végett hosszabb tartózkodásra Abbáziába utazott s a rendőrhatalom ügyek ellátására főispán ur ő méltósága által *Sma-regla Mihály* alkaptány helyettesített.

Kinevezés. *Borsos József* s.-a. ujhelyi kir. törvszéki jegyző a beregszászi kir. járásbíróshoz albiróvá neveztetett ki.

Gyászhir. *Deák Kálmán* a Szatmári Gőzmalomtársulat főkönyvelője és városi bizottsági tag csütörtökön, e hó 20-án este pár pillanatnyi szenvedés után szívzselhűdésben hirtelen elhunyt. Előzőleg semmi változást nem érzett, igaz, hogy régóta szívujában szenvedett. Most azonban a legjobb hangulatban ment fel csütörtökön este a kereskedő ifjak

melyet mindig feljuttat a tavasz ifjusága, *Márczius*. De vigasztalódjatok, mert midőn titeket látlak, mint a népek mostoháit, vándorolni, eszembe jut, hogy a világszabadság hirdetője, a mi Megváltónk hasonlíthatlan drámája is azért végződött lényegében az isteni hősnék a kereszten történt elvérzésével, mert arra merte oktatni a népeket, hogy „mindnyájan egy Atyának gyermekei, az az szabadok, egyenlők és testvérek vagyunk”. Mit vártok jobb sorsot, mint azé volt, ki nektek léteket adott. S ha sok szép eszme nem vált mind valóra, megvan a remény, hogy eljön az idő, melyben a jelenkor, csak egy rossz álomnak fog feltűnni az öntudatra ébredt, ideálokért lelkesülni tudó, hazájáért és királyáért minden áldozatra kész nemzet előtt.

E reményt ápolja a tavasz ifjusága, *Márczius*, melynek első hírnöke ismét szemembe tűnt, hirdelve, hogy eljön a béke, a megtisztulás öröm napja, hogy: „Lesz még egyszer ünnep a világon”.

Károlyi.

Jánoska levelet írat.

— Angolból. —

Jánoska, hosszas gondolkodás után, elhatározta, hogy a szent Szűzhöz levelet meneszt.

Jánoska parányi emberke volt. Még csak nyolcz tavaszt látott életében. Nadrágjának két térdé feslett, kabátkája is foszladozott. De ennek ellenében oly selymes, lágy, szőke hajfürtjei voltak, hogy hajfürtjeivel két szép hölgy fejét is diszithette volna. Szemei tiszta kék és mosolyogva bámultak ebbe a nagy, széles világba.

Jánoskának cipője is volt. Csakhogy egyik lábán női cipő, a másikon egy katonabakancs, mely természetesen hosszú és széles volt. De ez nem lett volna olyan nagy baj, ha annyi lyuk nincs rajta s ha talpa lett volna.

S mindezek betetőzésére hideget és éhséget szenvedett. Mert tél, zord tél volt. Estétől másnap délig határozta el magát arra, hogy a szent Szűzhöz levelet írat, mert Jánoska sem írni, sem olvasni nem tudott.

Egy ismerősétől, olyan hozzá hasonló ágrólszakadt fuceskától, hallotta, hogy a

Könyök-utcában lakik egy nagyon ügyes katonaviselt ember, ki leveleket írogat mindazoknak, kik bizalommal hozzá fordulnak.

Nehéz szívvel, nagy félszszel elballagott a Könyök-utczába. Ott csakugyan megtalálta a kívül-belül bedült kicsi házat, melyben a Péter apó lakott.

Benyitott a hajlékba.

Péter apó egy lócza-forma asztalnál a tollat rágtta és várta a klienseket.

— Levelet jöttem íratni, szólt illedelmes köszönés után kissé elfogultan a Jánoska.

— Jól tette, fiacskám. Olesón csinálom. Tiz pennybe kerül, válaszolta a nem éppen barátságatlan kinézésű, őszülő házigazda.

— Tiz pennybe? . . . Akkor bocsánatot kérek, szólt a kis kliens és elakarta hagyni a butortalan szobát.

— Na megállj, ne szaladj!

— Tessék.

— Miféle gyerek vagy te? Katona volt az apád, te kis légy?

— Nem, tudom bácsi, viszonozta tisztességtudóan. Én a mama fia vagyok, kinek kivülem senkije sincs.

— Ismerjük az efféléket . . . Tehát nincs tiz pennyd?

— Egy sincs.

körébe, hogy a legközelebbi közgyűlés tárgyát, mint az egyesület titkára, előkészítse. Itt érte utól a halál, barátai hült tetemeit szállították haza. Deák Kálmán szomorú sorsáról mindenki nagy részvéttel és megilletődéssel értesült. Szerette és becsülte őt a társadalom minden rétege. Mint író és költő is jó névre tett szert. Vannak kiváló költeményei, melyeket tartalom és forma tekintetében erő és csín jellemez. A munka embere volt, hatalmasan vette ki részét a társadalmi tevékenység terén. Az iparos körben, a kereskedő ifjak körében, a tűzoltó egyesületben dicséretre méltó buzgalommal működött. Épen ez érdemeinek jutalmazása végett választotta meg a polgárság városi bizottsági tagnak. Temetése szombaton délután 4 órakor általános részvét mellett ment végbe. A háznál *Biki* Károly esperes mondott imát, a sírnál *Rácz* István lelkész tartott gyászbeszédet. A család által kibocsátott gyászjelentés következőleg szól: Alulírottak fájdalommal teltszívvvel tudatják a forrón szeretett férj, apa, testvér és rokonnak, Deák Kálmánnak, a „Szatmári Gőzmalom-Társulat” főkönyvelőjének és városi képviselőnek, f. hó 20-án, életete 42-ik és boldog házasságának 17-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 22-én, d. u. 4 órakor helyeztetek az ev. ref. egyház szertartása szerint a vasut melletti sírkertben a Tompa-utcai gyásházából örök nyugalomra. Szatmár, 1902. márczius 22. Béke lengjen porai felett és áldott legyen emlékezete! Özv. Deák Kálmánné, szül. Medveczky Róza, mint neje. Deák Kálmán, mint fia. Deák Ferencz és neje Asteleán Róza, Deák Juliánna és férje Telepy József, Katona Zsuzsánna és férje Szentiványi Gáspár, mint testvérek, illetve sógorok, sógornők és azok gyermekei.

Eljegyzés. *Székelly* Endre, városunk fia, kir. adóhivatali tiszt Szerencsen, közelebb váltott jegyet *Barattza* Mariska kisasszonnyal, *Barattza* Gábor polgártársunk leányával.

Római zarándokut. A kir. kath. főgymnásium növendékei tegnapelőtt este indultak városunkból a vezető tanárokkal a római zarándokutra. Összesen 33-an mentek el és pedig: Ratkovszky Pál igazgató, Haller Jenő, Dr.

— Anyádnak sines? . . . Különben az meglátszik a fián! Ez tehát olyan levél lesz, mely meghozza nektek a levest?

— Igenis bácsika, olyan, felelte Jánoska.

— Lépj idebb! Tíz sor írás és egy fél iv papiros miatt nem leszek szegényebb.

Jánoska könnyebbült szívvvel lépett előbbre. Péter beledugta tollát a görbe-nyaku tintás üvegbe s azután szép nagy s egyenes betűkkel írni kezdett.

„1902. február 26-án.”

Ezt a levél jobb sarkára írta és azután kiczirkalmazott betűkkel egy új sorba fogott: „Tisztelt Uram!”

— Hogy hívják azt az urat, bogár?

— Melyik urat? — kérdezte az ágról-szakadt.

— Azt az urat, kihez a leves miatt irsz?

— Az nem ur, felelte majdnem suttogva a kis kliens.

— Ahá, tehát egy hölgy?

— Igen . . . nem az . . .

— Jó Isten! kiáltotta Péter apó, azt se tudod, hogy kihez akarsz írni?

— Dehogyan nem, tudom biz' én, jegyzé meg a gyermek.

— Hát mondd gyorsan!

Fechtel János és Ócsvár Rezső gymn. tanárok; Bodnár Alajos elemi tanító, Szücs Gyula tanító Szakasról, Oszter Károly. A VIII. osztályból: Erdődi Gáspár, Gyene István, Komka József, Kende György, Nátalya Dezső, Német József, Teleky József. A VII. osztályból: Bart Mihály, Böhm Vilmos, Hovanecz László, Kreiter Pál, Koczka, József, Mikly György, Nagy Vincze, Südy Tibor. A VI. osztályból: Szálka Valér. Az V. osztályból: Betuker Tivadar, Frankó János, Gyene Zoltán, Kardos László, Kerner Pál, Knoll Károly, Pirkler Zoltán, Vlazáts Vincze. A IV. osztályból: Günter Ferencz, Horváth András.

Eljegyzés. *Koós* Gábor helybeli kereskedő vasárnap váltott jegyet okonánévérével, *Somlyai* Erzsébet kisasszonnyal, *Somlyai* Kálmán nyug. városi erdősz. bájos leányával.

Az ügyvédi kamara vasárnap tartotta évi közgyűlését, melyen a tisztújítás nagy érdeklődés közt megejtetett. Heves küzdelem volt az elnökválasztásnál, hol *Korányi* és *Kereszt-szeghy* voltak a jelöltek. *Korányi* választott meg 32 szavazattal 29 ellen. Alelnök dr. *Kereszt-szeghy* Lajos; titkár dr. *Schönpflug* Jenő; ügyész *Savanyu* János; pénztárnok dr. *Harc-sár* Géza; rendes választmányi tagok: *Csoma* Imre, dr. *Farkas* Antal, dr. *Fejes* István, *Helme*czy József, *Koroknay* Károly, *Uray* Géza, *Uray* Gáspár, dr. *Vajay* Károly; póttagok: dr. *Frieder* Adolf, *Nagy* József, dr. *Markár* Károly, *Nemestóti* Szabó Antal.

Husvétli segélyül püspök ur 200 koronát adományozott a szatmári szegényeknek, kik között a tél folyamán 830 korona értékű felvágott tűzifát osztatott ki. — A päd. sz. Antal perselyéből husvét alkalmával szintén 200 korona segély osztatik ki.

Áthelyezés. *Kun* Ignác nagykarolyi vasuti forgalmi tisztet az üzletvezetőség Debreczenbe helyezte át.

Köszönetnyilvánítás. *Pemp* Antal és dr. *Lessenyey* Ferencz kanonok urak a kis-ráthi róm. kath. templom részére beszerzendő új orgona költségeinek fedezésére egyenként 100—100 koronát adományoztak. E jóságosan küldött segélyért hivei nevében is hálás köszönetet mond *Sirulsky* Gyula esp. plébános, — *Juhász* István gondnok.

Jánoska pipaacs-piros lett. Vajjon elárulja-e titkát? Mert nem kis dolog, a mit tenni akar. De hát ha már itt van, csak nem térhet vissza dolgavégezetlenül. Mindkét párányi kezét szívére szoritotta, midőn ezeket mondta:

— Én ezt a levelet szűz Máriához akarom küldeni.

Péter apó nemesak a tollát tette le, de a pipát is kivette a szájából.

— Te csunya dongó, mondta szigoruan, nem akarom hinni, hogy te öreg emberből tréfát üzni jöttél ide. Ha ezt tudnám, istenbizony megütlelnék. Fordulj, indulj s nézd, hogy mielőbb ez utcán légy!

Jánoska lehorgaszott fejjel sarkon fordult és az ajtó felé tartott, de alig tette a rozsdás kilincsre hidegtől veressé dermedt kezeit: Péter apó meggondolta magát és visszaszólitotta a kis fiut.

— Millió bomba és granát, mormogta maga elé, de sok nyomor van ezen a világon . . . Hogy hívják, gyerek? kérdezte hangos szóval a szepegő fiúcskától.

— Jánoska.

— Jánoska! Ez nem név. Mi a családi neved?

Kinevezés. A debreczeni kir. itélőtábla elnöke *Szekeres* Ferencz Leót a debreczeni kir. itélőtábla kerületébe joggyakornoknak nevezte ki.

Jótekonyság. A tiszta-ujlaki róm. kath. templom számára özv. *Buday* Sándorné, szül. *Ujhelyi* Vilma urnő egy művészi kivitelű sz. Antal szobrot adományozott.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett férjem váratlan elhunytá alkalmából barátaink és ismerőseinknek oly nagy száma keresett fel vigasztaló soraival, hogy teljesen lehetetlen volna azokra külön-külön válaszolnom. Baráti részvétükért, enyhítést czélzó vigasztalásukért fogadják hát tőlem mindnyájan ez uton örök hálaomat, igaz köszönetemet. özv. Deák Kálmánné.

Az idei, jól sikerült szini évad fényes befejezést nyert *Ábrányiné Wein* Margit urnő vendégjátékával. A „*Cornevillei Harangok*” és a *Piros bugyelláris*-ban lépett föl a opera elsőrendű művésznője. A közönség mindkét este zsuffolásig megtöltötte a színházat. *Ábrányiné* előadó és alakító talentumának varázsával s gyönyörű hangjával egészen elragadta a közönséget.

A nagyhét szertartásait és imáit (magyarul) tartalmazó ájtatossági könyvet a püspök ur ez évben ismét nagy számmal osztatta ki a templomszerető hivek közt. Hála és ragaszkodás legyen a buzgó főpásztor jutalma érte.

A zárdai templom belső munkálatai még nincsenek befejezve, így tehát a nagyhéten s husvét ünnepén még mindig zárva lesz.

A szatmári hegyközség 1902. április 6-án d. e. 10 órakor a városháza nagy tanácstermében évi rendez. közgyűlést tart. Tárgysorozat: az 1901. évi zárszámadás bemutatása, 8 választmányi tag választása, és az alapszabályszerűleg esetleg beérkező indítványok tárgyalása. A választmány.

Gyászhir. *Kováts* Dezső vármegyei másod ellenőr fia, Dezső, ki a II. gymnásiumi osztály tanulója volt, e hó 18-án 11 éves korában Nagy-Károlyban elhunyt. — *Bodnár* Irénke, *Bodnár* Pál nagykarolyi polgár 15 éves leánya e hó 18-án Nagykarolyban elhalt. — *Jakovics* Lukácsné, szül. *Papp* Rebeka e hó 21-én életének 28-ik évében hir-

— Csak Jánoska. Nem tudom másként.

Péter apó úgy érezte, hogy szemhéjai égni kezdenek, de azért dörögve vállalt vont, ezzel akarta érzékenykedését elleplezni.

— És mit akarsz te a szent Szűznek iratni?

— Csak azt, hogy az anyácskám már tegnap négy óra óta alszik és őt kérném: költse fel, mert én nem bírom.

A kiszolgált katona szive összeszorult, de mindamellet új kérdést tett:

— Mit is mondtál a levesről?

— Jó meleg leveskére szüksége volna az anyuskámnak, mert mielőtt elaludt, az utolsó falat kenyerét nekem adta, viszonzta majdnem pityeregve a gyermek.

— Tehát ő semmit sem evett?

— Két nap óta mindig azt mondta: „én nem vagyok éhes, fiacskám.”

— Hogy szoktad te a mamádat költögetni?

— Többször egymásután megcsókolom.

— Lélekzett, mikor csókolod?

Jánoska mosolygott s ez a mosoly oly széppé tette, mint az oltárképre festett legszébb angyalt.

telen elhunyt Nagy-Szöllösn. — *Buzáth Kamill*, Beregszász város nyug. polgármestere életének 47-ik, boldog házasságának 11-ik évében elhunyt. A temetésen, melyet *Szalay Sándor* esperes-plébános végzett, jelen volt a város és megye intelligens közönsége, hogy a mindenkitől szeretett férfit utolsó útjára kísérje. — Özv. *Traun* Ferenczné, szül. mokcsai *Haraszthy* Terézia, *Traun* Gyula nagykaposi körjegyző édesanyja, e hó 20-án, életének 72. évében Nagy-Kaposon elhunyt. — Dr. *Hantz* Jenő főgimnáziumi tanárnak a „Szamos” szerkesztőjének testvére, *Hantz* Vilma, erdélyi pinczeegyleti ügyvezető s titkár neje Kolozsvárt elhunyt. A megboldogult temetése a nagy kiterjedésű rokonság, barátok és tisztelők óriási részvéte mellett ment végbe.

Új ügyvédi iroda. Dr. *Hadady* Lajos ügyvédi irodáját Szatmáron Kazinczy-utca 9. sz. alatt (a kir. kath. főgymn. szemben) megnyitotta.

Tisza-Ujlakon már pár év óta foglalkoznak egy új városház építési tervével. Kölcsön is vett a város erre 50.000 forintot. — Azonban a városi képviselő testületben, mint talán a legtöbb helyen, a magán érdek felülkerekedik a közérdeken. Ez az oka annak, hogy még most sem sikerült új városházát építeni s hogy jelenleg, midőn ismét a városi főbíró háza hozatott javaslatba megvételre városházának, e határozat az ellenzék által megfellebbeztetett.

Hamis pénz. *Lázár* Sándor felső-szopori körjegyző rájött, hogy Girókuta községben 1 és 5 koronás hamis pénzek vannak forgalomban. Azonnal értesítette az alsó-szopori csendőrséget, honnan *Herbst* József csendőr-örmszter egy járőrrel megjelent. A megejtett erélyes nyomozás után kiderült, hogy f. hó 5-ikén a giródkutai cigány-kunyhóban 5 koronás pénzjegyek készültek; a trágyadombban megtalálták az időközben összetört gipszformát, amikor aztán a tettes is bevallotta, hogy egy általa ismeretlen emberrel készítette az 5 koronásokat, kinek 1, és 5 koronás pénzverő-formái voltak. A bűntárs kitérő felvilágosítást nem akart adni, azonban a nyomozást teljesít *Herbst* örmszter

a bűntársnak nyomában van. Rézműves *Stefán* csengő- és jelenleg pénzöntő cigányt folyó hó 11-ikén a debreczeni kir. törvényszékhez szállították. Az elkobzott 1 és 5 koronás pénzjegyek, melyeket ön- és czinvegyüleből készítettek, csupán színükről és csengésükről ismerhetők fel, egyébként a rendes pénzhez mindenképpen hasonlítanak.

Irodalmi pályázat. Az erdélyi esperesi kerület tanítóinak önművelése, valamint a munkássági hajlam ébresztése tekintetéből a következő pályatétel tűzetik ki: „Mily eljárást kövessen a tanító az iskolás gyermekekkel szemben, hogy a szülők tiszteletét és bizalmát megnyerje?” Jutalma 30 korona. A munka terjedelme 3 irott iv legyen. Pályázati határidő 1902. év július 1. Az idegen kézzel irt pályamű a szerző nevét rejtő jelíges zárt levél kíséretében az említett határidőn belül *Láng* Ferencz espereshez Erdődre küldendő. Ezen pályatételre csak az erdélyi esperesi kerület róm. kath. tanítói pályázhatnak.

A tisza ujlaki róm. kath. templom tornya a magas kinstár kegyes intézkedése folytán magasabbra emeltetett. Azonban, mivel a vállalkozó (kazár) az ács- és bádigos munkát nem az eredeti terv szerint készítette, a m. kir. áll. építészeti hivatal azt felülvizsgálván, helytelenítette s jelentésére a m. kir. Pénzügyigazgatóság elrendelte a torony lebontását s újból építését a vállalkozó terhére. Az új torony jelenleg újból készül megfelelőleg az eredeti tervnek.

Schneider Lehmkühl Manuale Sacerdotum c. műve chagrinba kötve aranyfémzettel (XIV. kiadás. 1897.) 2 példányban à 7 koronáért (eredeti ár 12 korona) kapható *Wolkenberg* Alajos dr. theol. tanárnál.

Tűzvész Solymoson. Solymos községben a múlt héten esti fél 8 órakor tűz ütött ki, s egy óra alatt 21 lakóházat, több melléképületet, gazdasági eszközt, takarmányt, ágynevet, sok aprómarhát és 140 K. készpénzt pusztított el. Egy 76 éves, nagy gubába burkolózott beteg asszonyt, lakháza szalmatetőtének leégése után, egy kis ablakon *Knyezsó* György gazdaember a füstől félig elalélva, mentett ki a biztos halálból. A kár körülbelül 22000 K, melynek alig a felerésze térül meg a biztosításból.

— Nem tudom. Hát nem mindig lélekzik az ember?

Péter apó gyorsan elfordította a fejét, mert nem akarta, hogy a gyermek észrevegye azt a két kövér könyecskét, a mi szemébe tőlt. Midőn szeméből nagy veres zsebbelijével jól kitérőlte az érzés cseppjeit, kissé reszketeg hangon így szólt:

— És éppen semmit sem vettél észre, mikor megcsókoltad?

— De igen: hideg volt. A mi szobánkban különben olyan hideg van.

— És anyácskád megreszketett, ugyebár?

— Nem, meg sem mozdult. De olyan szép volt. Két keze keblére volt téve és viasz-sárga volt. Feje egészen a párnák között feküdt, de nyitott szeme mintha egyenesen az égre nézett volna.

— Milyen rossz ember is vagyok én, gondolta Péter apó, mindig irigyeltem a gazdagokat, én, ki jól eszem, jól iszom és jókat pipázom s ime itt van egy szegény lélek, ki az éhségtől halt meg... Az éhségtől!

— Magához szólította a fiut, ki örömmel sietett a hívásra, azután térdére ültette s halk, de gyöngéd hangon beszélt hozzá:

— Kicsinyem, a te leveledet én már megirtam és a szent Szűz, kihez írva volt, meg is kapta. Elmegyek a levéllel anyádhoz, mert a Szűz azt kívánja, hogy édes anyácskádát vigyük oda, hol boldogabb élete lesz...

— Miért sir? — kérdezte csodálkozva *Jánoska*, mikor a Péter apó könyvtől nedves arcát látta.

— Dehogyan sirok, válaszolta az öreg katona és könyein át nagyot nevetett. Nem sirok én... a férfinak nem szabad sirni, annak tenni kell... Tudod-e, hogy úgy megszerettek, kis bogaram, mintha anyém lettél volna? Ezentúl az anyém is leszel. Keressék én kettőnkre is. Birok én még dolgozni. Nekem is volt anyám, ő is földhöz ragadt volt. Mielőtt örökre elaludt, ezt rebegte hozzám: „Péter, légy becsületes ember és jó keresztény.” A szent Szűz ágya fölött függött és mosolygott. Nézd, ott a falon csüng és most is mosolyog. Mindig becsületes ember és jó keresztény voltam s most ráadásul *apa* leszek.

Miskolczi Henrik.

Betörés. *Tisza-Ujlakon* a napokban ismeretlen tettesek *Oláh* József helybeli nagy trafikos s kereskedő boltját kirabolták. A vállalkozó rablók az üzletből elvittek mintegy 200 koronát készpénzben és mintegy 800 korona értékű nyugtabélyegeket s váltókat. A tetteseket erélyesen nyomozza *Ilosvay* Kálmán albiró és a csendőrség.

Épülni fog a határszéli vasút. A nagybereznai országhatárszéli vasútvonal nagybereznai szakaszán a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által elrendelt műszaki tanulmányok vezetésével *Bergmann* Ernő államvasuti főmérnök bizott meg, ki az elmunkálatok és tanulmányok végzésére 14 tagból álló személyzettel már Nagybereznára érkezett.

Egy betörő elfogatása. Jó fogást tett Beregszász rendőr-kapitánya a f. hó 21-dikére virradó éjjel, a törvény kezeibe kerítvén egy elegáns kinézésű fiatalembert, kit alapos gyanuok alapján tartóztatott le ideiglenes éjjeli szállásán, a *Bocskay*-utca egyik kis korcsmájában s akiről később kiderült, hogy agilis tagja egy erősen működő betörő bandának. A letartóztatás hiteles részletei a következők: F. hó 20-án éjjel 12 órakor a főkapitány arról értesült, hogy egy idegen fiatalember ékszerket potomáron áruba bocsátott. A szállodák és vendéglők átvizsgálása nyomban megejtetett s a *Bocskay*-utcai *Schwartz* J. Izrael-féle korcsmában ezen egyén, ki magát *Schwartz* Herman miskolczi órásszegédnek vallotta, feltaláltatván — mivel személyazonosságát kéllőleg igazolni nem tudta s nála egy Hamburgtól—New-Yorkig szóló hajójegy befizetési béczeje is feltaláltatott, előzetes letartóztatásba helyeztetett. Az ágyban eldugva találtatott 11 darab ezüst zsebbőra 6 darab aranyláncz és 52 darab különböző aranygyűrű eredetére azt állította, hogy azokat *Schwartz* Miksa miskolczi vagyons-bukott ékszerész adta át neki eladás végett s a nála levő 9 darab különböző kulcsot csak véletlenségből a *Schwartz* Miksa üzletéből hozta magával. Minthogy ezen állításai hitelre nem találtak, végre beismerte a főkapitánynak, hogy valódi neve nem *Schwartz* Herman, hanem *Krausz* Benjámín. Erre a rendőrkapitányságnak nyilvántartásai alapján megállapítottatott, hogy *Krausz* Benjámín nevű 24 éves egyén 1901. évi szeptember havában a m.-szigeti kir. törvényszék által 6 havi börtönbüntetésre elítéltetvén, megszökött; 1901. évi október 11-én *Schréter* Salamon bustyaházi malomtulajdonos kárára egy *Wertheim*-szekrényből a lopott kulcs segítségével és betörés útján 8400 korona készpénzt ellopott; 1901. évi decz. hó 8—9-én *Goldstein* Péter debreczeni lakos kárára 160 korona készpénzt, 3 aranygyűrűt, 2 ezüst órát és egy aranylánczot ellopott, végre hogy a bűnlajstrom teljes legyen, a katonai szolgálatból is két ízben megszökött. A rendőrkapitányságnál lévő arczkép-gyűjtemény segítségével *Krausz* Benjámín személyazonossága kétségtelenül megállapítottatván, nevezett a bűnjelekkel együtt a kir. ügyészség fogházába beszállítottatott. A nyomozás gyanúsított ellen a legkiterjedtebb módon megindítottatott s valószínű, hogy a lefoglalt ékszerket egy nagyobb betörésből erednek.

Ötvenforintosok bevonása. A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte az ötvenforintosok bevonását. Az átváltás és kiadás a múlt évi szeptember elsejével megszűnt és az állampénztárak, ha hozzájuk befolyik, többé ki nem adhatják. Fizetési képeni elfogadásuk 1903. év február

28-ával megszűnik. Azonban az állampénztárak még 1903. aug. 31-ig elfogadják fizeteskép. Végleges határidő 1907. aug. 30-ika. Azonban ez utolsó négy évben csak az Osztrák-Magyar Bank bécsi és budapesti főintézetei eszközlik a beváltást.

Nyári zápor vonult végig tegnapelőtt délután városunkban. Erősen dörgött, villámlott és hatalmas eső zuhogott le a felhőkből, borsónagysagu jegek is estek.

Talált csikó. A mult nap a külső postakertben egy másfél éves, deres szőrű, hóka csikó találtatott. A tulajdonos jelentkezhetik a városi főkapitánynál, hol a csikó által okozott kárért 20 koronát kell fizetni.

Gyilkos anya. Veres Pálné, szül. Geesei Teréz zsarolyáni lakos a mult hó végén vagy e hó elején új szülött gyermekét Fehérgyarmaton a dr. Grósz Dezső udvarán levő kutba dobta. Kendőbe takarva, köveket és tégladarabokat erősített reá, hogy biztosabban elmerüljön. Csendőrök szállították be a kir. ügyészség fogházába, hol vizsgálati fogságba helyezték.

Egy öreg honvéd halála. Tragikus halállal halt meg a szabadság születésnapján, e hó 15-én Tur-Terebesen Friedmann Jónás 48 as honvéd. Még egész szívvvel, egész lélekkel részt vett a márczius 15-iki ünnepen, amely délelőtt zajlott le, s amikor véget ért az ünnep, az öreg honvéd összeesett halva. Szívszélhűdés ölte meg az aggastyánt a nagy nap évfordulóján.

Kiraboltt templom. Rakamazon (Máramaros megyében) e hó 16-án valami ismeretlen gonosztevő a templom-szekrényt, melyben nemcsak a templom, hanem — megőrzés végett — egyesek pénze is volt elhelyezve, feltörte s kirabolta. A kár ezer korona; a tettest nyomozzák.

Kereskedői élelmesség. A mindjobban terjedő konkurrenzia, a léteért való küzdelem közepette, eredeti ötlete támadt Révész Árpád ungvári divatárú kereskedőnek, hogy üzletmenetét előmozdítsa. Ugyanis a legújabb divatu férfi-inggallérokat nem az általánosan használt „Attache”, „Emin”, „Elegant” stbbi nevek alatt hozta forgalomba, de hogy azoknak némi helyi jelleget is biztosítson, társadalmunk kiválóbbjai és közismeretesebbjeinek neveivel látatta el a gyáras által. Most tehát kapható már Révész Árpádnál „Gróf Török”, „Lörcinzy”, „Bánóczy”, „Dr. Blasovszky”, „Berzeviczy”, „Dr. Ország” stbbi gallér, a katonatisztek részére pedig külön a „Microys” katonagallér. Az ilyen élelmesség mindenestre megérdemli, hogy haszonnal járjon.

A szegény ember és a zálogház. Melyik szegény ember ne ismerné a zálogházat? Kinek ne volna ott egy kis ezék-mókja, amelyet bevinni csak bevitt, de kihozni nem igen tud. Lejár a zálogjegy, aztán dobra kerül az ott rekedt holmi. Ezen a nagy bajon akarna segíteni Szapáry Pal gróf, aki a szakkörökkel történt érintkezése után oly tervezetet dolgozott ki, mely lehetővé tenné, hogy a 20 koronán alóli zálogjegyeket részletekben is fizethessék a szegények. Szolgáltatná ezt egy, a postatakarékpénztárhoz hasonló intézkedés, mely szerint a zálogházak bélyegeket adnának ki, melyek külön lapokra ragasztandók s minden két koronás megtelt bélyeglap beküldhető, mert rajta van a zálogjegy száma és kelte. Ezt az összeget a zálogház leírná a kölcsön összegéből, amely így lassankint törleszhető volna.

LAPUNK KIADÓHIVATALA UTJÁN MEGRENDELHETŐ CSEKÉLY HAVI RÉSZLETFIZETÉS MELLETT.

Franklin Társulat kiadása

Magyar remekírók

A magyar irodalom főbb művei.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekírók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyetlen egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, diszes vászonkötésben 220 korona.

C akis a Franklin-féle MAGYAR REMEKÍRŐK gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

MINDEN REMEKÍRŐ MUNKÁIT EGY KIVÁLÓ MAGYAR ÍRÓ LÁTJA EL BEVEZETŐ MÉLTATÁSSAL ÉS ÉLETRAJZZAL.

Ezekon kívül benn lesz a **MAGYAR REMEKÍRŐK** könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölesey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István, gr.; Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Néphalladák, Kuruczköltészet.

RENDELŐ-LAP.

A Heti Szemle kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.**

a) A „Magyar Remekírókat” 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvétellel. b) A „Magyar Remekírókat” és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvétellel. c) A „Magyar Remekírókat” és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben. d) A „Magyar Remekírókat” Shakspeare nélkül 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félvélenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten** fizetendő mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a pórtóköltésig hozzászámítása mellett, postai megbízással beszélni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakhely és kelet:.....

Név és állás:.....

Olvasható aláírást kérünk.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKÍRŐK MEGRENDELŐINEK.

Shakspeare összes színműveinek új 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekírók-éval azonos diszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekírók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar Shakspeare, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekírók-nak.

A Magyar Remekírók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félvélenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekírók 3 koronás (Shakspeare színművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg e Rendelőlap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a Heti Szemle kiadóhivatalához.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(HámJános-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve,
készíték: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucuk és arany foglaltványon.

!!! Kivánatra szájpád nélkül !!!

Porzellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legújabb feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül.

Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi Bakcsy Domokos,
orvos-fogorvos.

és szájviz.

Kitűnő fogpor

Kitűnő fogpor

Nyilttér. *)

**MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVIZ**

legjobb hajtószer.

Kapható:

**minden gyógyszerárban és
fűszerkereskedésben.**

*) E rovat alatt közöltekért nem felelős a Szerk.



**A legjobb minőségű,
csiraképes erfurti
konyhakerti és virág magvak,
valamint gyümölcsfák,
diszfák, diszeserjék,
magastörzsű és bokor-
rózsák, továbbá virágzó
és szobanövények ju-
tányos árban kaphatók**

Bertha Károly

műkertésznél

Szatmáron, Deáktér 2. szám
(Városháza mellett.)

Kert rendezések elvállaltatnak.



Szőlőoltványok

szokványminőségben.

**A legkiválóbb 42 bor- és esemegefaj-
okban fajtisztán, teljes jótállással.**

É l ő k e r i t é s .

Gleditschia esemeték és magvak.

**Uradalmaknak, községeknek három
évi törlesztésre is adatik.**

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sővénynövény. Ez az egye-
dült, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rend-
kívül esékély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle
állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden ren-
deléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési
utasítás mellékeltek.** Ezor esemete elég 200 méterre.
Ára 6 frt

Dióesemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fog-
va, ennek tenyestése számos gazdagság-
ban az utóbbi időben rendkívül elterjedt

Színes fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve**
küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. **Az árjegyzé-
sen** kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére in-
gyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy
család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanák, városban,
falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így
még azoknak is igen érdekben áll, **kik rendelni semmi
nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények fogla-
tatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gá-
bor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.



PÁSKUJ IMRE

Szépességi gyepen fehéritett
len-vásznak, damaszok asztal- és ág-
neműk gyári arakban, **vám**
mint szepes-iglói pamutvásznak
és sifonok. Erdélyi gyapjuszövetek
férfi öltözetekre, tavaszi,
nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmék.

**HAZAI IPARCSARNOKA
SZATMÁRON.**

Saját készítményű fehéreneműm az
ezredéves országos kiállításon jele-
munka, versenyképesség és új iparág
fejlesztésért
milleniumi éremmel kitüntetve.

Női, férfi, leány- és fiu-fehéreneműk gyára.



Nagy raktár a híres pécsi keztyűkből, női derékfűzőkből (Miederekből),
nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakken-
dők, gallérok, kézelők stb.

Székelyföldi és bánati házi iparcsikkék. Szöttes női és férfi mosókel-
mék, minden fajtájú **divatos női ruhakelmék**, reverendaanyagok,
férfi és gyermek posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keztyűk, budai és
székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos cretonok, voilek, zefrek
és battistok; kalotaszegi „varrottások”, bánati és székely kötények, függő-
nyök, ág- és asztalterítők, kezdett munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pok-
róczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

legszebb kivitelben, a legrövidebb idő alatt készítettnek.

Női és férfi ruhák és fehéreneműk varratását elvállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre
bérmentve küldök.



Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bo-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Walteggasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mók, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból
tartós és diszes kivitelben **Szövetek méter
számra is eladatnak.**

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után olcsón szállítatnak.

○○○○ Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve. ○○○○



1890.

év óta fennálló, alant jegyzett cég ajánlja a következő csakis teljesen megbízható helyekről beszerzett árucikkeit: Forint.

Legfinomabb Narancs vérpiros, válto-	
gatott dbként	—04
Legfinomabb Jaffa " "	—05
Legfinomabb Citrom " "	—02
Legfinomabb Maróni valódi Görzei válto-	
gatott kilója	—28
Legfinomabb Datolya muscat francia	
kilója	1.20
Legfinomabb Déli gyümölcs succ.	
vegyes kilója	1.60
Legfinomabb Mallaga szőlő " "	1.40
Legfinomabb Szalon bonbon egész	
friss kilója	1.60
Legfinomabb Francia mandola " "	1.60
Legfinomabb Szultán kenyér, különle-	
gesség kilója	2.—
Legfinomabb Chocolate Kugler 1,60-tól	
feljebb	
Legfinomabb Oroszhal udvari jegyü,	
hordó	1.25.
Legfinomabb " Warhaneck, hordó	1.10
Legfinomabb Hering kelettengeri hordó	3.75
Legfinomabb Caviar valódi orosz kilója	9.—
Legfinomabb Szalámi magyar uj, most " "	1.50

Sajt:

Legfinomabb Imperial egész friss darabja	—16
Legfinomabb Gorgonzola uj, valódi, kilója	1.50
Legfinomabb Roquefort francia " "	3.—
Legfinomabb Ementáli, a létező legjobb " "	1.40
Legfinomabb Groy " "	—90
Legfinomabb Trappista valódi boszniai	
kilója	1.40
Legfinomabb Cammembert valódi francia	
kis db.	—40
Legfinomabb " " nagy " "	—70
Legfinomabb Liptói turó " kilója	1.—

Tea:

Legfinomabb Souchung kilója	5.—
Legfinomabb Moning valódi orosz " "	6.—
Legfinomabb Mandarin " " "	8.—
Kivalófinom " " " "	10.—
Legfinomabb Udvari keverék " "	8.—
Legfinomabb Teából törmelék " "	4.—

Rum:

Legfinomabb Angol valódi literje	2.80
Legfinomabb " " eredeti töltés	
üvege	2.65
Legfinomabb Jamaika literje	1.80
Legfinomabb Old Cuba " "	—85
Legfinomabb Brazíliai eredeti töltés	
literje	1.10

Kávé:

Legfinomabb Ceylon valódi kilója	2.20
Legfinomabb Cuba " "	1.90
Legfinomabb Jamikai " "	1.60
Legfinomabb Hondurász " "	1.20
Legfinomabb Gyöngy különlegesség.	Non
plus ultra kilója	2.30
Legfinomabb " Ceylon " "	1.90
Legfinomabb " Hondurász " "	1.40
Legfinomabb Mocca valódi arabiai kilója	2.10
Legfinomabb Arany jáva 10 éves kilója	2.10

Különlegesség:

Fél édes Paprika kilója	1.40
Valódi Rozsliszt	—14
Ugyszintén mindenféle páczolt és olajban	
conservált valamint legfinomabb Comachoi	
angolna hal.	
Nagyválaszték a legjobb Heller-féle choco-	
lad és ezukorkákban.	
Valódi hollandi Bols-féle likör és marase-	
hino di Zara.	
Legjobb Koestlin-féle theasütemények és Carls-	
badi torta lapok.	
Palugyai I. és fiai és az Erdélyi pinczeegy-	
let borai lerakata. Valódi Görög, Rajnai	
Bordeauxi, Sherry és Malaga borok nagy	
raktára.	
Kugler Henrik utód. (Gerbeaud E.) cs. és	
kir. udv. ezukraszata kizárólagos raktára.	
Mindenféle magyar és francia pezsgők el-	
árúsítója.	
Vidéki rendelmények is pontosan ingyen cso-	
magolással azonnal eszközöltetnek.	

Teljes tisztelettel

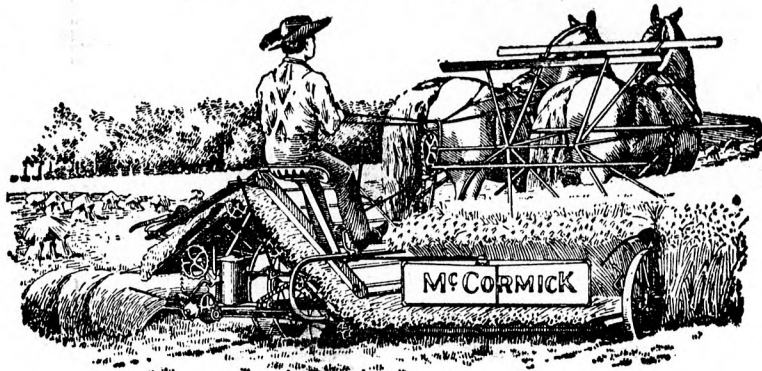
Lövinger József.

Deák-tér 17. Lengyel Endre ur házában.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.



PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonál

gyártmányai

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta és nem kérdezte!

Olesó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN
igazgató.Évi termelés: BUDAPEST,
362000 gép. V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Képviselőnk: Rooz Testvérek Szatmárott.

Különösen felhívom a n. é. közönség b.
figyelmét kitünő* * * SZATMÁRHEGYI
BORAIMRA * * * * *melyet Mertz termés név alatt hozok
forgalomba.Friss töltésű ásványvizek u. m.
BIKSZÁDIVIZ,
mely felülmúlhatatlan minden
más ásványvignél
— SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ, —
a legjelesebb konyhasós égvé-
nyesvíz, mely az első helyet
foglalja el
BUDAI KESERŰVIZ,
orvosok által ajánlva

Mertz István

fűszer, festék, bor és csemegekereskedése

Szatmár, Deák-tér 18.

Ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe jó hírnévnek örvendő

fűszer- és csemegekereskedésemet,
tisztán kezelt kitünő minőségű boraim,

melyeknek valódiságáért és tisztaságáért kezességet vállalok.

Pontos és szolid kiszolgálás!

SZŐLLŐ

szép bakator és spanyol
szőlő.

A legolcsóbb napi árakban.

Különlegesség: Elefántos szővőpamut.

Valódi

M a u t h n e r - f é l e

konyha-kerti vetemény és

v i r á g m a g v a k.